

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000457

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Боровець Діана Петрівна

2. Diana P. Borovets

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-4616-746X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 016

Назва наукової спеціальності: Спеціальна освіта

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Спеціальна освіта

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Спеціальна освіта

Місце роботи здобувача: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12158

Повне найменування юридичної особи: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.29, 14.29.21, 14.29.23, 14.29.09

Тема дисертації:

1. Розвиток прогностичних функцій уяви у молодших школярів з РСА.
2. Development of predictive functions of primary-school-age children's with autism spectrum disorders imagination

Реферат:

1. Боровець Д.П. Розвиток прогностичних функцій уяви у молодших школярів з РСА. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, МОН України, Кам'янець-Подільський, 2026. Дисертаційне дослідження присвячене проблемі розвитку прогностичних функцій уяви у молодших школярів з РСА. Проаналізовано стан розробленості проблеми у загальній та спеціальній психолого-педагогічній літературі, зокрема: окреслено сутність поняття «уява», динаміку розвитку уяви та її прогностичних функцій у дітей з типовим та порушеним розвитком; визначено критерії і показники рівнів сформованості уяви та її прогностичних функцій; розроблено, апробовано та підтверджено ефективність диференційованої програми корекції

розвитку прогностичних функцій уяви у молодших школярів з РСА та складними порушеннями, в структурі яких є РСА, з метою покращення їх соціалізації. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у тому, що: вперше: досліджено динаміку розвитку уяви та її прогностичних функцій у молодших школярів з РСА та складними порушеннями, в структурі яких є РСА; описано особливості розвитку психічних процесів, тісно пов'язаних з уявою у дітей з РСА та складними порушеннями, в структурі яких є РСА; визначено вплив недорозвитку психічних процесів на розвиток уяви у молодших школярів з РСА та складними порушеннями, в структурі яких є РСА; описано труднощі дітей з РСА та складними порушеннями, в структурі яких є РСА в освітньому процесі, обумовлені недорозвитком прогностичних функцій уяви; розроблено критерії і показники рівнів розвитку уяви та її прогностичних функцій у молодших школярів з РСА та складними порушеннями, в структурі яких є РСА; обґрунтовано та експериментально перевірено програму корекції розвитку прогностичних функцій уяви молодших школярів з РСА та складними порушеннями, в структурі яких є РСА; уточнено: зміст та методи корекції розвитку учнів з РСА в освітньому процесі; роль батьків у корекційно-розвитковій роботі з дітьми з ООП; подальшого розвитку набуло питання про вагомість реалізації корекційно-розвиткових цілей у процесі навчання молодших школярів з РСА та складними порушеннями, у структурі яких є РСА. Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці методики діагностики уяви та її прогностичних функцій; розробці та запровадженні критеріїв і показників рівнів розвитку уяви молодших школярів; Програми корекції розвитку прогностичних функцій уяви молодших школярів з РСА та складними порушеннями, у структурі яких є РСА. Результати наукового дослідження можуть бути використані вчителями-дефектологами, батьками, учителями, які навчають і виховують дітей з РСА та складними порушеннями, а також у процесі підготовки студентів ЗВО, під час підвищення кваліфікації педагогічних працівників та з метою подальших наукових досліджень. У дисертації висвітлено сутність уяви як пізнавального психічного процесу, внаслідок якого у людини виникають образи на основі попереднього досвіду, а не прямого впливу зовнішніх стимулів; розмежовано поняття «уявлення», «мислення», «пам'ять»; розглянуто основні теоретичні підходи до вивчення уяви у сучасній психолого-педагогічній науці; окреслено специфічні функції уяви; описано види, продукти, рівні, способи уяви та прийоми створення образів. Описано поетапний розвиток уяви в онтогенезі; визначено, що в нормі уява розвивається за законами розвитку вищих психічних функцій та набуває пізнавального характеру. Підкреслено вагомість процесу розвитку уяви для психічного розвитку дитини та її зв'язок з розвитком всіх видів і форм діяльності в молодшому шкільному віці. Визначено, що до прогностичних функцій уяви відносяться функція прогнозування, планування дій, внутрішній план дій. У сучасній психології функцію прогнозування описують як антиципуючу. Здатність до прогнозування та передбачення подій не є вродженою, не виникає в певному віковому періоді, а проходить складний шлях формування. На основі ґрунтовного аналізу літературних джерел доведено тісний зв'язок уяви з іншими психічними процесами, такими, як сприймання, пам'ять і мислення; здійснено теоретичний аналіз цих психічних процесів та підкреслено їх взаємозалежність. Результати формуального експерименту засвідчили, що застосування програми корекції розвитку суттєво підвищило показники рівнів розвитку прогностичних функцій уяви, що у свою чергу матиме позитивний вплив на процес соціалізації та адаптації дітей з РСА в нових умовах. Ключові слова: молодші школярі, розлади спектру аутизму, інтелектуальні порушення, складні порушення розвитку, діти з особливими освітніми потребами, уява, прогностичні функції уяви, психічні процеси, корекція, розвиток.

2. Borovets D.P. Development of predictive functions of primary-school-age children's with autism spectrum disorders imagination. – Qualification scientific work on the rights of a manuscript. Thesis for the Doctor of Philosophy Degree, the field of study 01 Education/Pedagogy, specialty 016 Special Education, Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohiienko University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kamianets-Podilskyi, 2026. The dissertation research is devoted to the problem of the development of predictive functions of primary-school-age children's with autism spectrum disorders (ASD) imagination. The state of development of the problem in general and special psychological-pedagogical literature has been analyzed, specifically: the essence of the concept of «imagination», the dynamics of the development of imagination and its predictive functions in children

with typical and impaired development have been outlined; criteria and indicators of the levels of formation of imagination and its predictive functions have been defined. the effectiveness of a differentiated program for correcting the development of predictive functions of primary-school-age children's with ASD and complex disorders imagination, in the structure of which ASD is present, has been developed, tested and confirmed in order to improve their socialization. The scientific novelty of the obtained research results consists several components. For the first time: the dynamics of the development of imagination and its predictive functions in primary-school-age children with ASD and complex disorders, in the structure of which ASD is present, have been investigated; the features of the development of mental processes closely related to imagination in children with ASD and complex disorders, in the structure of which ASD is present, have been described; the influence of underdevelopment of mental processes on the development of imagination in primary-school-age children with ASD and complex disorders, in the structure of which ASD is present, has been defined; the difficulties of children with ASD and complex disorders, in the structure of which ASD is present, in the educational process, due to the underdevelopment of predictive functions of imagination, have been described; criteria and indicators of the levels of development of imagination and its prognostic functions in primary-school-age children with ASD and complex disorders, the structure of which includes ASD, have been developed; a program for correcting the development of predictive functions of imagination in primary-school-age children with ASD and complex disorders, the structure of which includes ASD, has been substantiated and experimentally tested. The content and methods of correcting the development of students with ASD in the educational process and the role of parents in corrective and developmental work with children with special educational needs have been specified. The question of the importance of implementing corrective and developmental goals in the process of teaching primary-school-age children with ASD and complex disorders, the structure of which includes ASD, has been further developed. The practical significance of the obtained results lies in the development of a methodology for diagnosing imagination and its prognostic functions; the development and implementation of criteria and indicators of the levels of primary-school-age children's imagination development; the preparation of program for correcting the development of predictive functions of imagination in primary-school-age children with ASD and complex disorders, the structure of which includes ASD. The results of the scientific research can be used by special education teachers, parents, teachers who teach and foster children with ASD and complex disorders, as well as in the process of training students of higher educational institutions, during advanced training of pedagogical employees and for the purpose of further scientific research. This research sheds light on the essence of imagination as a cognitive mental process, as a result of which a person has images based on previous experience, but not on the direct influence of external incentives. The concepts of «imagination», «thinking», «memory» have been distinguished. The main theoretical approaches to the study of imagination in modern psychological and pedagogical science have been considered. The specific functions of imagination have been outlined. Types, products, levels, methods of imagination and methods of creating images have been described. Keywords: primary-school-age children, autism spectrum disorders, intellectual disabilities, complex developmental disorders, children with special educational needs, imagination, predictive functions of imagination, mental processes, correction, development.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Боровець Д.П. Роль уяви у формуванні особистості дитини. Інноваційна педагогіка: науковий журнал. Випуск 58. Том 1. 2023. С. 81-85.
- 2. Боровець Д.П. Дослідження розвитку уяви у дітей молодшого шкільного віку з РСА. Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. Збірник наукових праць. Умань: Уманський педагогічний університет імені П. Тичини, 2024. Випуск 1 (11). С. 94-101
- 3. Миронова С. П., Боровець Д. П. Корекція прогностичних функцій уяви молодших школярів з розладами спектру аутизму. Науковий журнал Хортицької національної академії. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота): наук. журн. / редкол.: В. В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін. Запоріжжя: Вид-во комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2025. Вип. 1 (12). С. 142-149
- 4. Боровець Д.П. Розвиток прогностичних функцій уяви молодших школярів на уроках математики. Inclusion and Diversity. Науковий журнал Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. 2025. Спецвипуск. С. 10-14

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Миронова Світлана Петрівна
2. Svitlana P. Myronova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9418-9128

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дмитрієва Ірина Володимирівна

2. IRYNA V. DMYTRIIEVA

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1330-6645

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=o3AOGTUAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косенко Юрій Миколайович

2. Yurii M. Kosenko

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2723-2031

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бугера Юлія Юріївна

2. Yuliia Y. Buhera

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0361-0811

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марціновська Ірина Петрівна

2. Iryna P. Martsinovska

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2203-4047

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Михальська Світлана Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Михальська Світлана Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дмитрецька Любов Іванівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна